

ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
Issn: 1309-9302 <http://sobiad.odu.edu.tr>
Cilt: 3 Sayı: 6 Aralık 2012

TÜRKÇE EĞİTİMİ ALANINDA ÖĞRENİM GÖREN LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİ

*INFORMATION LITERACY LEVELS OF GRADUATE STUDENTS
STUDYING AT THE DEPARTMENT OF TURKISH EDUCATION*

Adem İŞCAN *
Oğuzhan SEVİM**
Behice VARIŞOĞLU***

Öz

Bu çalışmanın amacı lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma yollarını ve bilgi okuryazarlığı durumunu tespit etmektir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören yüksek lisans ve doktora öğrencileri; örneklemini ise aynı bölümde öğrenim gören 34 lisansüstü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada "Lisansüstü Öğrencilerinin Bilgi Okuryazarlık Becerileri" anketi ile veriler toplanmıştır. Anketin Cronbach alfa katsayısı 0,83 olarak tespit edilmiştir. Araştırmada toplanan veriler SPSS 18.0 veri analizi programında çözümlenmiş ve betimsel istatistik tekniklerinden yüzde ve frekans kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen verilerden hareketle Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilgi okuryazarlıklarıyla ilgili temel konularda yeterli beceriye sahip oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçe eğitimi, lisansüstü öğrencileri, bilgi okuryazarlık, düzey.

* Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

** Ar. Gör., Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

*** Ar. Gör., Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Abstract

Purpose of this research is to determine graduate students' ways of accessing information and information literacy level. Scanning technique was used in the study. The universe of study consists of graduate students who study at the Department of Turkish Education in Kâzım Karabekir Education Faculty; the sample of study consists of 34 graduate students, studying at the same department. The data of the study were obtained with "Information Literacy Skills of Graduate Students." Cronbach alfa coefficient of the research was determined 0,83. The data obtained from research were analyzed with SPSS 18.0 and percent and frequency which are descriptive statistic techniques were used in the study. At the end of the study, it was understood that graduate students studying at the Department of Turkish Education have enough skill at the basic subjects related to information literacy.

Keywords: Turkish Education, Graduate Students, Information Literacy, Level.

GİRİŞ

Günümüzde bilgi üretimi ve paylaşımının hızla artması, bireyleri bilgiye ulaşma ve onu kullanma noktasında farklı erişim kaynaklarını denemeye sevk etmektedir. Bilgiye ulaşma konusunda geleneksel okuryazarlıkla beraber, görsel okuryazarlık, medya okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, e-okuryazarlık ve bilgisayar okuryazarlığı gibi farklı okuryazarlık türleri ortaya çıkmıştır. Bu noktada okuryazarlık terimine de açıklık getirmek gerekecektir. "Genel anlamda okuryazarlık, toplum tarafından anlam verilen iletişimsel simgelerin etkili bir biçimde kullanılabilmesi yeteneği olarak tanımlanmaktadır" (Kurudayıoğlu ve Tüzel, 2010).

Okuryazarlık türlerinin bireyler tarafından bilinçli ve amaca uygun bir şekilde kullanılması hayatın pek çok alanında olduğu gibi eğitim alanında da pek çok sorunun çözümünü kolaylaştıracaktır. Saka (2005)'nin yapmış olduğu çalışmada, öğretimin planlanması ve öğretimde yöntem zenginliğini kazandırma becerilerinin gelişiminde bilgi okuryazarlığının anlamlı düzeyde katkı sağladığı ortaya konulmuştur. Bilgi okuryazarı olan öğretmenlerin öğrencilerine doğru rehberlik edebilecekleri, bilgiyi ihtiyaca yönelik olarak kullanabilecekleri de öngörülmüştür.

Bilgi okuryazarlığı becerileri geliştikçe bilgiye ulaşma yollarındaki seçeneklerde olduğu gibi internet kullanım sıklığı artmaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Bilişim teknolojilerindeki gelişmeyle çok kısa bir sürede

çok sayıda bilgiye ulaşma imkânı sağlanmış olsa da bilgi istifi arasından amaca uygun bilgiyi seçmek farklı bir beceri alanının doğmasına vesile olmuştur. Bilgi yığınlarının arasından seçme ve kullanma imkânını sağlayacak olan teknolojik gelişmelerin takibi, araştırmacılara büyük bir kolaylık sağlayacaktır. Bu bağlamda bilgisayar teknolojilerinin ve internet kullanıcılığının doğru bir şekilde bilinmesi gerekir. Özellikle arama motorlarıyla yapılacak olan taramalarda hedef bilginin uygun anahtar kelimelerle aranması ve istenen formattaki bir belgeyi sağlama amaçlı komutların kullanılması (Şahin, Doğan ve Çermik, 2009), araştırmacıların internet ortamında araştırma yaparken karşılaşılabilecekleri muhtemel sorunları azaltacaktır.

Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde öğretim ortamının zenginleştirilmesi, öğretimin planlanması ve öğretim sürecini yürütecek olan öğretmenlerin hem mesleki hem bilgi okuryazarlığı becerilerinde donanımlı olmaları önemli koşullardır (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2002). Öğretmen yetiştiren kurumlardaki öğretim elemanlarının bilgi okuryazarlığı konusundaki algı ve yeterlilikleri, lisansüstü öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının söz konusu becerilerini geliştirmede doğrudan etki edecek bir unsurdur. Üniversite eğitimi sırasında kazanılan beceriler, alt kademelerdeki eğitim öğretim etkinliklerinin düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Okul sıralarında edinilen bilgi okuryazarlığı becerileri yaşam boyu öğrenme ve öğrenmeyi öğrenmeye önemli katkı yapmakta (Saatçioğlu, Özmen ve Özer, 2003; Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2002a) ve bilginin kalıcılığını sağlamaktadır.

Hayatımıza doğrudan etki eden ve ihtiyaçlarımızı belirleyen bilginin öğrenme ortamlarında doğru ve zamanında kullanılmasıyla bilginin kalıcılığı ve sürekliliği sağlanır. Kurbanoglu ve Akkoyunlu (2002b)'nin öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirmek için bir programın etkililiğini araştırdıkları bir çalışmada, eğitim fakülteleri ve kütüphanecilik bölümlerindeki iş birliğinin önemine, teknolojik alt yapısı olan, kapsamlı ve güncel bir koleksiyonu bulunan bir kütüphanenin gereksinimine ve öğrencilerin çok erken yaşlarda bilgi teknolojileriyle tanıştırılmasına vurgu yapılmıştır.

Bilgi okuryazarlığı becerilerinin erken yaşlarda kazanılması, daha sonraki dönemlerde pratik bir beceri alanının oluşmasına, teknolojiye kolayca uyum sağlanılmasına ve hedef bilgi konusunda seçici olunmasına kolaylık sağlamaktadır. Bilgi okuryazarlığı becerisini kazanmış olan bir araştırmacı, bilgiye erişme, bilgiyi seçme ve kullanma konusunda kazanım elde edecektir. Ayrıca geleceğin öğretmenlerini yetiştirmede rehber rolünü

üstlenecek olan bu araştırmacı, öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmalarında da etkili olacaktır (Akkoyunlu ve Kurbanoğlu, 2004; Yanık, 2010). Lisansüstü öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı beceri düzeylerini belirlemek, beceri kazandırmaya yönelik olarak yapılacak çalışmalara yol gösterici olacaktır. Bu çalışmanın amacı lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma yollarını ve bilgi okuryazarlığı becerilerinin durumunu tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- 1) Lisansüstü öğrencileri genellikle hangi bilgi kaynaklarını kullanmaktadır?
- 2) Lisansüstü öğrencileri bilgiyi işlemek, sunmak, paylaşmak ve taşımak için hangi program ve araçları kullanmaktadır?
- 3) Lisansüstü öğrencilerinin kendilerini yeterli gördükleri bilgi okuryazarlığı becerileri hangileridir?
- 4) Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma, bilgiyi işleme ve paylaşma aşamalarında karşılaştıkları zorluklar hangileridir?

1. YÖNTEM

1.1. Araştırma Deseni

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2000: 77).

1.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören yüksek lisans ve doktora öğrencileri; örneklemini ise aynı bölümde öğrenim gören 34 lisansüstü öğrenci oluşturmaktadır.

1.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, Başaran (2005)'ın sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlık becerilerini değerlendirmek için hazırlamış olduğu anket ile toplanmıştır. Bahsi geçen anketin güncel olabilmesi için araştırmacılar tarafından bazı maddeleri geliştirilmiştir. Başaran (2005)'ın hazırlamış olduğu anketin, kullanılan bilgi kaynakları ile ilgili bölümü için alfa

katsayısı .79; kullanılan arama motorları ile ilgili bölümü için .66; bilgiyi değiştirmek için kullanılan bilgisayar programları için .71; bilgiyi sunmak için kullanılan araç gereçler için .70; bilgi okuryazarlığı becerileri için .69 ve bilgiye ulaşım bilgiyi işleme ve sunma sürecinde karşılaşılan güçlükler için .68 olarak bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada ise anketin Cronbach alfa katsayısı .83 olarak tespit edilmiştir.

1.4. Verilerin Analizi

Anketten elde edilen veriler, SPSS 18.0 paket programında işlenmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikî yöntemler olan yüzde ve frekans kullanılmıştır.

2. BULGULAR

2.1. Lisansüstü öğrencilerinin kullandıkları bilgi kaynaklarıyla ilgili bulgular:

Tablo 1'e bakıldığında lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişmek için en çok bilimsel dergi makaleleri ile kitapları, bunlardan sonra ise internet kaynaklarını ve tezleri sıklıkla kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bilgi ararken en az başvurdukları diğer bilgi kaynakları ise bilimsel raporlar, gazeteler ve el kitaplarıdır.

Tablo 1: Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişim için kullandıkları bilgi kaynakları

	f	%
Bilimsel dergi makaleleri	31	13.90
Kitaplar	31	13.90
İnternet kaynakları	28	12.56
Tezler	24	10.76
Kütüphane katalogları	21	9.42
Kaynak kişiler	20	8.97
Konferans sunumları	14	6.28
Bibliyografik veri tabanları (DOAJ, ERIC, WoS, SBVT vb.)	13	5.83
Ansiklopediler	13	5.83
Resmî belgeler	11	4.93
Bilimsel raporlar	8	3.58
Gazeteler	6	2.69
El kitapları (Handbook of Research on Science Teaching and Learning ve Handbook of Research on Teacher Education gibi)	3	1.35
Toplam	223	100

Tablo 2 incelendiği zaman lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişmek için başvurdukları çevrim içi ortamlar içerisinde en fazla sıklığa sahip

olanların google ve akademik google, YÖK ulusal tez merkezi ve ProQuest Dissertations, kütüphane kataloğu ve ulusal toplu katalog olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin dünyaca tanınmış dijital kütüphaneler olan ERIC, WoS, DOAJ VE BEI gibi siteleri daha az bilgi amaçlı kullandıkları görülmektedir.

Tablo2: Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişim için kullandıkları çevrim içi ortamlar

	f	%
Google veya Akademik Google	29	25.22
Tezler YÖK Ulusal Tez Merkezi & ProQuest Dissertations	24	20.87
Kütüphane Kataloğu ve Ulusal Toplu Katalog (To-Kat)	23	20
ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları	20	17.39
ERIC (Education Resources Informations Center)	14	12.17
WoS: Web of Science	4	3.48
DOAJ (Directory of Open Access Journals)	1	0.87
BEI (British Education Index)	0	0
Toplam	115	100

2.2. Lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi işlemek, sunmak, paylaşmak ve taşımak için kullandıkları program ve araçlarla ilgili bulgular:

Tablo3'e bakıldığında lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi işlemek için sıklıkla word ve power point gibi office programlarını kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğrenciler veri işlerken exel, SPSS, Lisrel ve NVIVO gibi bilgisayar programlarını daha az sıklıkla kullanmaktadır.

Tablo 3: Lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi işlemek için kullandıkları bilgisayar programları

	f	%
Kelime işleme programları (Word vb.)	33	34.37
Sunu Programları (Power point vb.)	21	21.88
Film veya ses programları (Media-player vb)	17	17.71
Sayı işleme programları (Excel, SPSS, Lisrel, NVIVO vb.)	15	15.63
Resim işleme programları (Paint. vb.)	10	10.42
Toplam	96	100

Tablo 4 incelendiğinde lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi paylaşmada en çok kullandıkları araçların k e-mail ve fotokopi olduğu görülmektedir. Manyetik veya elektronik kayıt araçları da yine öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan diğer paylaşım cihazlarıdır. Netmeeting ve tepegöz gibi araçlar, lisansüstü öğrenciler tarafından bilgi paylaşımında ez az kullanılan araçlardır.

Tablo 4. Lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi paylaşmak için kullandıkları araçlar

	f	%
E-mail	28	27.45
Fotokopi	27	26.47
Manyetik veya elektronik kayıt araçları (CD, disket, HDD)	26	25.49
Projektör (data-show)	14	13.73
Tepegöz	6	5.88
Netmeeting	1	0.98
Toplam	102	100

Tablo 5'e bakıldığında lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi taşımak ve saklamak için en çok CD, disket ve taşınabilir bellek ile bilgisayarı kullandıkları görülmektedir. Fotokopi ve e-mail, öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan diğer araçlardır. Mikro-film bilginin saklanması ve taşınmasında öğrenciler tarafından neredeyse hiç kullanılmamaktadır.

Tablo 5: Lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi taşımak ve saklamak için kullandıkları araçlar

	f	%
CD, Disket ve taşınabilir bellek	32	28.32
Bilgisayar	30	26.55
Fotokopi	25	22.12
E-mail	25	22.12
Mikro-film	1	0.88
Toplam	113	100

2.3. Lisansüstü öğrencilerinin kendilerini yeterli gördükleri bilgi okuryazarlık becerileriyle ilgili bulgular:

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin bilgi okuryazarlık becerilerinde kendilerini en çok ulaşılan bilgileri sınıflandırma ve ulaşılan bilgilerle, mevcut bilgileri ihtiyaca göre birleştirmede yeterli gördükleri; yine ulaşılan bilginin doğruluğunu kontrol etme, bilgiyi tasnif edip saklama ve çeşitli teknolojiler kullanıp paylaşmada da yeterli gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Lisansüstü öğrencilerinin kendilerini yeterli gördükleri bilgi okuryazarlık becerileri

	f	%
Ulaşılan bilgileri sınıflandırma	27	15.34
Ulaşılan bilgilerle, mevcut bilgileri ihtiyaca göre birleştirme	25	14.20
Bilginin doğruluğunu kontrol etme	23	13.07
Ulaşılan bilgileri tasnif edip saklama	23	13.07
Ulaşılan bilgileri çeşitli teknolojiler kullanarak paylaşma	23	13.07

Sunularda hedef kitlenin özelliklerini dikkate alma	20	11.36
Ulaşılan bilgileri ihtiyaca göre grafik resim şema vb. araçlar kullanarak yeniden biçimlendirme	19	10.80
Ulaşılan bilgileri alma ve kullanma şartlarına dikkat etme	16	9.09
Toplam	176	100

2.4. Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma, bilgiyi işleme ve paylaşma aşamalarında karşılaştıkları engeller ile ilgili bulgular:

Tablo 7 incelendiğinde lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma, bilgiyi işleme ve paylaşma aşamalarında en çok karşılaştıkları engel olarak ulaşılan bilgilerin güvenilirliğiyle ilgili yaşadıkları sıkıntı olduğu görülmektedir. Öğrenciler bilgiye ulaşma sürecinde kurumların isteksiz tutumlarını, bilgilerin yabancı dilde yazılmış olmasını, bilgi miktarının çok olması ve bu miktarda bilgiyi işleyebilmek için yeterli eğitime sahip olmamalarını da engel olarak görmektedir.

Tablo 7: Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma, bilgiyi işleme ve paylaşma aşamalarında karşılaştıkları engeller

	f	%
Ulaşılan bilgilerin güvenilir olmaması	24	16.78
Kurumların ilgisiz/isteksiz tutumları	13	9.09
Ulaşılan bilgilerin yabancı dilde yazılmış olması	12	8.39
Bilgi miktarının çok fazla olması	11	7.69
Bilgiye ulaşma işleme konusundaki yetersiz eğitim	11	7.69
Okulun fiziki imkânları düzenlemede ve araç gereç temininde yetersiz olması	10	6.99
Fotokopi, çıktı vb. maliyetlerinin fazla olması	9	6.29
Bilgisayara/internete ulaşma imkânlarının kısıtlı olması	8	5.59
Kütüphanedeki bilgi kaynaklarının yetersizliği	8	5.59
Kütüphanelerin işleyiş sistemlerinin uygun olmaması	7	4.90
Ders hocalarının yönlendirmemesi	7	4.90
Bilgisayar/internet kullanma konusunda bilgilerinin yetersizliği	6	4.20
Kütüphane çalışanlarının olumsuz tutumları	5	3.50
Kaynak kişilerin ilgisiz/isteksiz tutumları	5	3.50
Verilen ödevler için bilgi arama ihtiyacı duyulmaması	4	2.80
Kütüphanelerden nasıl bilgi alınabileceğini bilmiyor olma	3	2.10
Toplam	143	100

3. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişmek için sıklıkla bilimsel dergi makalelerine ve kitaplara başvurdukları anlaşılmaktadır. Bilimsel makalelerle kitapları eşit şekilde kullanmaları, öğrencilerin bilimsel raporun ortaya çıkış sürecinde birincil kaynaklara ulaşabildiklerini ve araştırmalarını bu kaynaklar üzerinden yürütebildiklerini ortaya koyar. Benzer şekilde öğrencilerin internet üzerinden bilgi kaynaklarına ulaşmak istemeleri, onların bilişim teknolojilerinin bilgiye ulaşma noktasında önemli bir role sahip olduğunun bilincinde olduklarını gösterir.

Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye erişmek için başvurdukları çevrim içi ortamlar içerisinde en fazla sıklığa sahip olanların google ve akademik google, YÖK ulusal tez merkezi ve ProQuest Dissertations, kütüphane kataloğu ve ulusal toplu katalog olması, onların bilgiye erişim sürecinde kendilerini daha kısa yoldan bilgiye ulaştıracak kaynakları tercih ettiklerini ortaya koymaktadır. Başaran (2005)'in öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı becerilerini tespit ettiği çalışmasında en çok kullanılan arama motorunun google olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin dünyaca tanınmış dijital kütüphaneler olan ERIC, WoS, DOAJ VE BEI gibi siteleri daha az bilgi amaçlı kullanmalarında ise yabancı dil bilgisinin bilgiyi işleme konusunda yetersiz olması ve bu dijital kütüphanelerden yararlanma konusundaki tecrübesizliğin etkili olduğu düşünülebilir. Benzer şekilde Başaran (2005)'in çalışmasında da araştırmacıların yabancı dil zorlukları yaşadıkları ve dijital kütüphanelerin yeterince kullanılmadığı sonucuna varılmıştır.

Lisansüstü öğrencilerinin bilgiyi işlemek için sıklıkla word ve power point gibi office programlarını kullanmalarında bu programların bilgiyi işleme ve sunma sürecinde yaygın bir şekilde kullanılması ve basit içerikli programlar olması etkili olabilir. Excel, SPSS, Lisrel ve NVIVO gibi bilgisayar programlarını daha az sıklıkta kullanmaları ise, bu programların veri işleme sürecinde daha karmaşık matematiksel işlemlere yer vermesinden kaynaklandığı söylenebilir. Buna benzer sonuçlar Yanık (2010)'ın yapmış olduğu araştırmada da elde edilmiştir. Bu çalışmanın Türkçe eğitimi ana bilim dalında lisansüstü öğrenim gören öğrencilere yapıldığı düşünülürse, üst düzey matematiksel ve istatistiksel işlemlerin bilgiyi işleme ve sunmadaki öneminin ihmal edildiği söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında lisansüstü öğrencilerinin elde ettikleri bilgileri e-mail, fotokopi ve taşınabilir kayıt cihazları ile paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bu araçların öğrenciler tarafından çokça tercih

edilmesinde yenilenebilir ve uzun süreli kullanılabilir olmaları etkili olabilir. Tepegöz ve Netmeeting gibi araçların daha az tercih edilmesinde bunların taşınabilir ve kullanılabilir olma özelliklerinin diğer araçlara göre kısıtlı olması düşünülebilir.

Lisansüstü öğrencilerinin bilgi okuryazarlık becerilerinde kendilerini en yeterli gördükleri alanlar, ulaşılan bilgileri sınıflandırma, bilgiyi ihtiyaca göre birleştirme ve bilginin doğruluğunu kontrol etmedir Adıgüzel ve Berk (2009)'in yapmış oldukları bir çalışmada da bu sonuca benzer veriler elde edilmiştir. Fakat ulaşılan bilgileri alma ve kullanma şartlarına dikkat etme alanının frekansı incelendiğinde lisansüstü öğrencilerinin bilginin kaynağını ve doğruluğunu kontrol etme becerilerinde çelişki yaşadığını ortaya koymaktadır.

Lisansüstü öğrencilerinin bilgiye ulaşma, bilgiyi işleme ve paylaşma aşamalarında karşılaştıkları engeller incelendiğinde bilginin güvenilirliği noktasında sıkıntı yaşadıkları anlaşılmaktadır. Aslında bu sıkıntı öğrencilerin bilgiye erişirken genellikle internet kaynaklarına başvurduklarının ipuçlarını verir. Fakat öğrenciler bilgiye erişirken en fazla bilimsel dergi makaleleri ve kitaplara başvurduklarını ifade etmişlerdir. Burada yaşanan çelişkinin kaynağı ise öğrencilerin bilgiye ulaşırken öncelikle hangi kaynaklara müracaat etmeleri gerektiğini bilmelerine rağmen kolay olan araçları seçmelerinde aranabilir.

Bu sonuçlardan hareketle Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilgi okuryazarlıklarıyla ilgili temel konularda yeterli beceriye sahip oldukları söylenebilir.

Bilgi okuryazarlığı becerileri üzerine yapılacak olan yeni araştırmalar için araştırmacıların önerileri şunlardır:

1. Bilgiye erişim kaynakları arasında dijital kaynakların lisansüstü eğitimin amacına uygun kullanılabilirliği üzerine çalışmalara yer verilebilir,
2. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesine dönük uygulamalı çalışmalara ağırlık verilebilir.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL O.C. – BERK, Ş. (2009). "Mesleki ve teknik ortaöğretim alan öğretmenlerinin bilgi okuryazarlık yeterlilik düzeylerinin değerlendirilmesi", *Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), s. 23–33.
- AKKOYUNLU, B. – KURBANOĞLU, S. (2002). "Öğretmenlere bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması üzerine bir çalışma", *Türk Kütüphaneciliği*, 16 (2), s.123– 138.

- AKKOYUNLU, B. – KURBANOĞLU, S. (2004). “Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz yeterlik algıları üzerine bir çalışma”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, s. 11–20.
- AKKOYUNLU, B. – YILMAZ, M. (2005). “Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları”, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, s. 1–14.
- BAŞARAN, M. (2005). “Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlıklarının değerlendirilmesi”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), s. 163–177.
- KARASAR, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- KURBANOĞLU, S. – AKKOYUNLU, B. (2002a). “Bilgi okuryazarlığı: Bir ilköğretim okulunda yürütülen uygulama çalışması”, *Türk Kütüphaneciliği*, 16(1), s. 20 – 41.
- KURBANOĞLU, S. – AKKOYUNLU, B. (2002b). “Öğretmen adaylarına uygulanan bilgi okuryazarlığı programının etkililiği ve bilgi okuryazarlığı becerileri ile bilgisayar öz-yeterlik algısı üzerine bir çalışma.”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, s. 98 – 105.
- KURUDAYIOĞLU, M. – TÜZEL, S. (2010). “21. Yüzyıl okuryazarlık türleri, değişen metin algısı ve Türkçe eğitimi”, *TÜBAR-XXVIII (Güz)*.
- SAATÇIOĞLU, Ö., ÖZMEN, Ö. – ÖZER, P. S. (2003). “Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde kütüphanelerin rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi uygulaması”, *Bilgi Dünyası*, 4(1), s. 45–63.
- SAKA, A.Z. (2005). “Öğretmen adaylarına öğretimde yöntem zenginliği kazandırmak için farklı bir yaklaşım”, *The Eurasian Journal of Educational Research*, 5 (19), s. 251–262.
- ŞAHİN, A., DOĞAN, B., – ÇERMİK, H. (2009). “Öğretmen adaylarının arama motoru kullanırken karşılaştıkları temel sorunlar” „Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25 (1).
- YANIK, C. (2010). “Öğretmen adaylarının bilgisayar okuryazarlık algıları ile internet kullanımına yönelik tutumları arasındaki ilişki”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, s. 371–382.